

Utrikesdepartementet

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Kenya 2021–2025

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Strategin ska gälla under perioden 2021–2025 och omfattar sammantaget 1,75 miljarder kronor.

Strategin styr användningen av medel som anslås under anslagspost 1:1.9 Afrika i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för respektive budgetår.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet

- Stärkt respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, inklusive minskad korruption
- Ökad jämställdhet, inklusive minskat könsrelaterat våld samt tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Miljö, klimat och hållbart nyttjande av naturresurser

- Begränsad klimatpåverkan och ökad motståndskraft mot klimatförändringar
- Hållbar förvaltning och hållbart nyttjande av naturresurser, inklusive biologisk mångfald
- Ökad kapacitet att tillhandahålla hållbara samhällstjänster

Inkluderande ekonomisk utveckling

- Förbättrade förutsättningar för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, samt för fri och rättvis handel
- Stärkta system för bättre tillgång till social trygghet

Migration och tvångsfördrivning

Strategin ska bidra till att målen i regeringens strategi för Sveriges globala utvecklingssamarbete inom migration, återvändande och frivillig återvandring 2024–2028 (UD2024/14340) uppfylls. Strategin ska särskilt bidra till:

- Stärkt kapacitet i värdsamhällen för inkludering av flyktingar och internflyktingar.

2. Landkontext

Den ekonomiska tillväxten de senaste åren har bidragit till att Kenya numera klassificeras som ett lägre medelinkomstland. Goda förutsättningar för bredare och mer självbärande relationer finns. Kenyas regering har på senare år framgångsrikt vidtagit åtgärder för att attrahera investeringar, eliminera handelshinder och ingå handelsavtal. Korruptionen utgör dock ett fortsatt utvecklingshinder för landet och den ekonomiska ojämlikheten ökar. Covid-19 har kraftigt påverkat Kenyas ekonomi med många förlorade arbetstillfällen. IMF och Världsbanken spår en långsam återhämtning. Ungdomsarbetslöshet såväl som undersysselsättning är hög och en bidragande orsak till en ökad radikaliserings bland unga. Kvinnor har sämre tillgång till produktiv sysselsättning än män och sämre förutsättningar att återhämta sig från chocker. Närmare 80 procent av Kenyas befolkning lever antingen under eller i närheten av den multidimensionella fattigdomsgränsen och de inhemska regionala skillnaderna är stora. Fattigdom är särskilt utbrett

i landets norra delar där också merparten av landets 500 000 flyktingar är bosatta i läger där många vistas i flera decennier.

Utrymmet för politiska och civila rättigheter har minskat sedan några år tillbaka och en ökning har skett av kränkningar av mänskliga rättigheter, bland annat genom myndigheters användning av våld, tortyr och utomrättsliga avrättningar. Kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter, representation och tillgång till resurser begränsas av lokala traditioner och sedvänjor samt långdragna domstolsprocesser. Civilsamhället är brett och mångfacetterat men dess utrymme att verka är starkt påverkat av det politiska landskapet. Elitstyre och klientelism begränsar det demokratiska utrymmet.

Lantbruket sysselsätter en majoritet av befolkningen på landsbygden. Klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt bristande resurshushållning leder till otrygg livsmedelsförsörjning och resursbrist i stora delar av landet. Det är även en bidragande orsak till konflikter, framför allt på landsbygden. De senaste åren har Kenya visat ökade ambitioner avseende att förbättra havsmiljöer och att stärka den blåa ekonomin. En hög urbaniseringstakt sätter press på städers och tätorters förmåga att åstadkomma en hållbar och inkluderande utveckling.

3. Verksamhet

Sida ska genomföra, följa upp och redovisa verksamheten i linje med vad som föreskrivs i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053). I riktlinjerna framgår bland annat att verksamheten aktivt ska styras mot målen samt att faktiska resultat följs upp utifrån målen. Den årliga strategirapporten ska vara övergripande och bland annat innehålla en redovisning, analys och bedömning av resultaten av verksamheten i förhållande till angivna mål. Resultatinformation ska användas för beslutsfattande, lärande, ansvarsutkrävande och för att säkerställa transparens gentemot allmänheten. Uppföljningen ska ge tillförlitlig och användbar information om resultat på såväl kortare som längre sikt genom både kvalitativ och kvantitativ information, där så är möjligt. Resultatuppföljning ska i första hand svara på frågan om verksamheten gjort skillnad, hur och för vem. Uppföljningen ska med utgångspunkt i de förutsättningar som finns svara på i vilken omfattning utvecklingssamarbetet gjort skillnad.

Utvecklingssamarbetet bidrar till hållbar utveckling utifrån Agenda 2030, åtagandena om utvecklingsfinansiering från Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris. Verksamhetens bidrag är särskilt relevant för följande mål i Agenda 2030: ingen fattigdom (mål 1), ingen hunger (mål 2), god hälsa och välbefinnande (mål 3), jämställdhet (mål 5), rent vatten och sanitet för alla (mål 6), hållbar energi (mål 7), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8), hållbar industri, innovationer och infrastruktur (mål 9), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringarna (mål 13), ekosystem och biologisk mångfald (mål 15), fredliga och inkluderande samhällen (mål 16) och genomförandet och globalt partnerskap (mål 17). I strategirapporteringen till regeringen ska referenser till hur verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030, i relation till strategins prioriteringar ingå. I sin helhet ska det svenska utvecklingssamarbetet bidra till att minska fattigdomen i landet, till bättre förutsättningar för en demokratisk utveckling och till respekt för de mänskliga rättigheterna.

I genomförandet av strategin ska Sida arbeta för att lägga grund för bredare och mer självbärande relationer mellan länderna. Förutsättningar för inhemsk resursmobilisering, internationell handel och investeringar ska fortsatt stärkas, liksom samarbeten som på sikt kan leva vidare utan finansiering från utvecklingssamarbetet, såsom partnerskap med den privata sektorn och nationella institutioner. Insatser för institutionsbyggande, kapacitetsutveckling och erfarenhetsutbyten ska fortsatt integreras i detta arbete. Sida kan dra på den svenska resursbasen för att öka och fördjupa samarbeten. Potentialen i digitalisering som verktyg för måluppfyllelse ska, när relevant, tillvaratas. Innovativa instrument ska vidareutvecklas för att locka investeringar och innovationer på bland annat miljö- och klimatområdet. Ett brett urval av olika aktörer bör inkluderas, med utgångspunkt att de effektivt bidrar till långsiktigt hållbara resultat. Staten bedöms vara en viktig förändringsaktör och förutsättningar finns för fortsatt samarbete.

Verksamheten ska bidra till att stärka offentliga institutioner och göra dessa mer inkluderande, transparenta och ansvarstagande. Stöd till civilsamhället är en viktig del för att öka fattiga och utsatta människors inflytande i samhällsfrågor och stärka yttrandefriheten. Här kan stöd till förändringsaktörer och kulturlivet ingå. Sverige ska bidra till att stärka förutsättningarna för genomförandet av demokratiska, fria och rättvisa val. I

verksamhetens genomförande ska korruption motverkas, med fokus på lokal nivå. Bidrag till decentraliseringsprocessen och minskad maktkoncentration genom samarbete med länen kan ingå.

I arbetet för ökad jämställdhet ska verksamhet som bidrar till stärkt respekt för och ökad tillgång till SRHR samt motverkar könsrelaterat våld lyftas fram och fördjupas.

Verksamheten ska bidra till begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot klimatförändringar. Verksamheten ska vidare bidra till ökad kapacitet för bevarande och restaurering av den biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster samt hållbar förvaltning och hållbart nyttjande av naturresurser, på land och till havs. Investeringar som bidrar till att skydda och bevara biologisk mångfald och samtidigt gynnar människor som lever i fattigdom ska prioriteras.

Verksamheten kan bidra till ökad kapacitet att tillhandahålla hållbara och klimatanpassade samhällstjänster såsom vatten, sanitet, hygien, avfallshantering, förnybar energi och energieffektivitet. Svenskt stöd kan om möjligt vara katalytiskt och innovativt. Stöd till bättre lokal styrning och institutioner kan ingå.

En inkluderande ekonomisk utveckling ska främjas med bättre förutsättningar till produktiv sysselsättning, anständiga arbetsvillkor och större ekonomisk egenmakt, till exempel genom social dialog. Särskilt fokus bör riktas mot kvinnor, unga och marginaliserade grupper inklusive flyktingar. Verksamheten ska främja en cirkulär ekonomi som begränsar klimatpåverkan, förbättrar miljön, konkurrenskraften, den ekonomiska tillväxten och skapar gröna jobb. Svenskt stöd ska bidra till ökad hållbarhet, produktivitet och kommersialisering inom småskaligt lantbruk samt till tryggad livsmedelsförsörjning. Sverige ska bidra till stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel med ökad tillgång till inhemska, regionala och globala marknader, finansiell inkludering, yrkesutbildning och kompetensutveckling.

Sveriges utvecklingssamarbete ska vara relevant och effektivt. En helhetssyn på det samlade svenska stödet till Kenya ska säkerställas. Kopplingarna mellan humanitärt bistånd, långsiktigt utvecklingssamarbete och fredsbyggande ska tillvaratas. Synergier ska sökas mellan strategins olika områden, liksom med verksamhet inom ramen för andra relevanta strategier för det svenska utvecklingssamarbetet och det humanitära biståndet.

Utvecklingssamarbetet ska anpassas till rådande omständigheter och vara såväl flexibelt som ändamålsenligt.

Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv utvecklings- och biståndssamordning i landet, inte minst genom ett aktivt deltagande i EU:s gemensamprogrammering och i samarbetet med relevanta multilaterala aktörer. Att stimulera andra finansiella resurser bör utforskas.